

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
WRZESIEŃ 2018**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 360

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH**Rada Programowa:**

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 360. W badaniu uczestniczyło 267 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE/struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	6
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	6
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
III.	SUMMARY	26

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. We wrześniu wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zwiększyła się w porównaniu z październikiem o 2,6 pkt. Obecnie wynosi 1,6 pkt i jest zbliżona do wartości z lipca br., a zarazem niższa od wartości sprzed roku o 1,8 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury zwiększyła się w ciągu miesiąca o 2,1 pkt i wynosi 0,5 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 1,5 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika w skali miesiąca wzrosła o 6,7 pkt do poziomu 11,6 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 4,4 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowano w przedsiębiorstwach zatrudniających od 51 do 250 oraz od 251 do 500 pracowników. Wzrosty wartości wskaźnika dla tych grup wyniosły, odpowiednio: 5,8 i 11,5 pkt. W pozostałych grupach koniunktura pogorszyła się. Najwyższą wartość, 9,7 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu od 251 do 500 pracowników, a najniższą, -5,2 pkt, dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu do 50 pracowników. Największy spadek wartości wskaźnika, o 6,3 pkt, zanotowano dla przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 500 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych spadek wartości wskaźnika koniunktury (o 0,3 pkt) odnotowano tylko dla przedsiębiorstw wytwarzających półprodukty. W pozostałych grupach miała miejsce poprawa koniunktury. Największa, aż o 28,6 pkt, u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku. Dla tej grupy wskaźnik przyjął też najwyższą wartość, 11,9 pkt. Najniższą wartość, -5,0 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw produkujących nietrwałe dobra konsumpcyjne.

4. W przekroju regionalnym pogorszenie koniunktury miało miejsce w dwóch makroregionach: południowym i centralnym. Spadki wartości wskaźnika wyniosły, odpowiednio: 12,9 i 11,9 pkt. W pozostałych makroregionach koniunktura poprawiła się; najbardziej we wschodnim i północnym (o 17,3 i 14,7 pkt odpowiednio). Najwyższą wartość, 17 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla makroregionu wschodniego, a najniższą, -18,4 pkt, dla regionu centralnego.

5. Zwiększyły się wartości sald odpowiedzi na większość pytań ankiety. Wzrosty były jednak mniejsze niż spadki w sierpniu. Sytuacja we wrześniu jest porównywalna z lipcem. W porównaniu zaś z wrześniem 2017 r. pozytywne zmiany dotyczą wyłącznie zamówień eksportowych (które wzrosły). Mimo dość optymistycznych przewidywań producentów w kolejnych miesiącach należy spodziewać się pogorszenia koniunktury w przemyśle przetwórczym. Będzie ono wynikiem zarówno utrzymującego się negatywnego oddziaływania czynników cyklicznych jak i negatywnego oddziaływania czynników sezonowych. W dalszym ciągu występują różnice w ocenach firm prywatnych jak i publicznych.

6. Wzrosła wielkość produkcji przemysłowej. Wartość salda zwiększyła się o 5,0 pkt do wysokości 3,5 pkt. Jest jednak niższa od wartości sprzed roku o 0,7 pkt. O wzroście poziomu produkcji informują tylko firmy prywatne. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost wielkości produkcji zanotowali producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się aż o 30 pkt), a najmniejszą produkcję półproduktów (o 1,0 punkt). Firmy przewidują dalszy wzrost wielkości produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. Zwiększyła się, o 1,9 pkt, wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień. Wynosi -4,1 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 2,8 pkt. Wzrost zamówień odnotowały zarówno firmy prywatne jak i publiczne. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zamówień miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wyższa o 30 pkt od wartości sprzed miesiąca), a największy spadek w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 4,4 pkt). Spodziewany jest dalszy wzrost zamówień w najbliższych miesiącach.

8. Także saldo zamówień eksportowych zwiększyło swoją wartość w ciągu miesiąca. Wzrost wyniósł 5,5 pkt. Wzrost zamówień eksportowych odnotowały firmy z obu sektorów własnościowych. Obecna wartość salda (-5,2 pkt) jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,8 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zamówień eksportowych odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 14,8 pkt), a najmniejszy w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 4,5 pkt). Podobnie jak w przypadku produkcji i zamówień ogółem firmy spodziewają się dalszego wzrostu zamówień eksportowych w następnych miesiącach.

9. Poziom zapasów zmniejszył się. W ciągu miesiąca wartość salda obniżyła się o 3,0 pkt. Spadek wielkości zapasów wystąpił zarówno w firmach prywatnych jak i publicznych. Obecna wartość salda, -1,2 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 2,5 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zapasów miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 35,8 pkt), a wzrost odnotowali jedynie producenci półproduktów (o 1,9 pkt). Prognozowany jest dalszy spadek zapasów w kolejnych miesiącach.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen wyrobów gotowych są odmienne – firmy prywatne informują o wzroście cen sprzedaży, publiczne o ich spadku. Wartość salda ogółem zwiększyła się o 4,5 pkt i wynosi 15,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 6,7 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost cen miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 25 pkt), a najmniejszy u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 5,5 pkt). Ceny producentów półproduktów nie zmieniły się. Firmy z obu sektorów własnościowych przewidują dalszy wzrost cen swoich produktów w nadchodzących miesiącach.

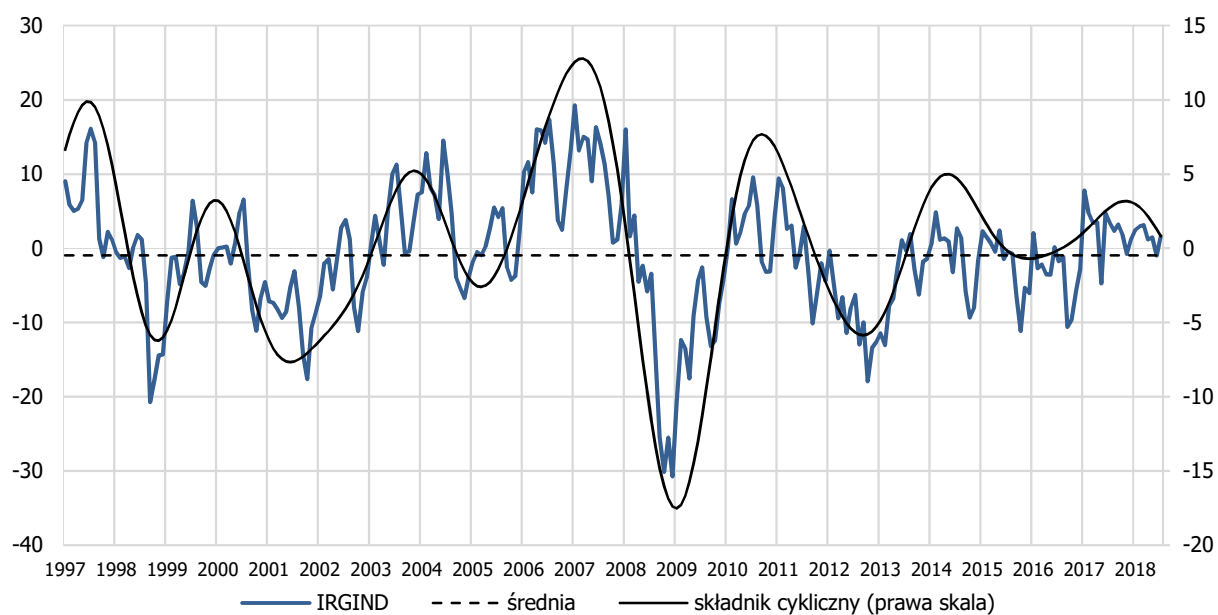
11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zwiększyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 0,3 pkt i wynosi -2,6 pkt. Jest jednak niższa od wartości sprzed roku o 4,3 pkt. Wzrost zatrudnienia odnotowały tylko firmy publiczne. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost zatrudnienia miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wyższa o 15 pkt), a największy spadek u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 3,7 pkt). Firmy spodziewają się dalszego wzrostu zatrudnienia w najbliższych miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw uległa nieznacznej poprawie. Wartość salda zwiększyła się o 0,3 pkt i wynosi -6,9 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 3,3 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największa poprawa sytuacji finansowej miała miejsce u producentów dóbr inwestycyjnych (saldo zwiększyło swoją wartość o 9,9 pkt), a największe pogorszenie u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 25 pkt). Przewidywana jest dalsza poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw przemysłowych w kolejnych miesiącach.

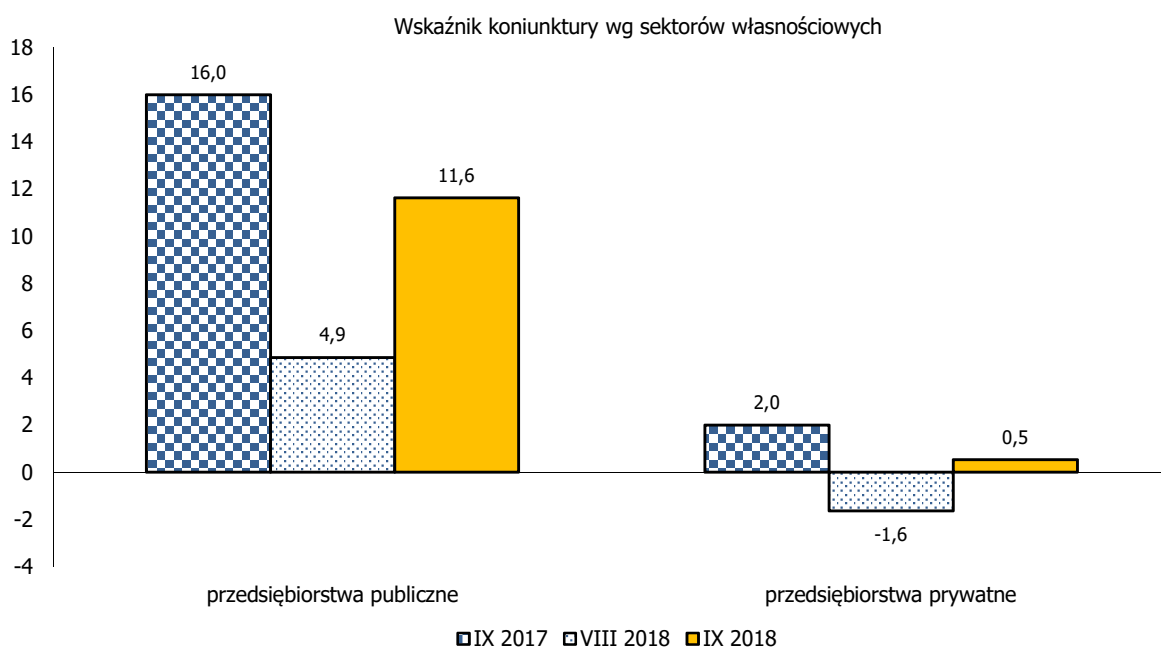
13. Pogorszyły się oceny stanu gospodarki. Saldo zmniejszyło swoją wartość o 6,1 pkt. Obecnie wynosi ona -5,3 pkt i jest o 15,4 pkt niższa do wartości sprzed roku. Gorzej niż przed miesiącem sytuację w polskiej gospodarce oceniają zarówno firmy prywatne jak i publiczne. W przekroju według głównych grup produktowych największe pogorszenie się ocen odnotowano u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 30 pkt), a poprawę opinii jedynie u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych. Firmy spodziewają się dalszego pogorszenia się sytuacji ogólnogospodarczej w kraju w następnych miesiącach.

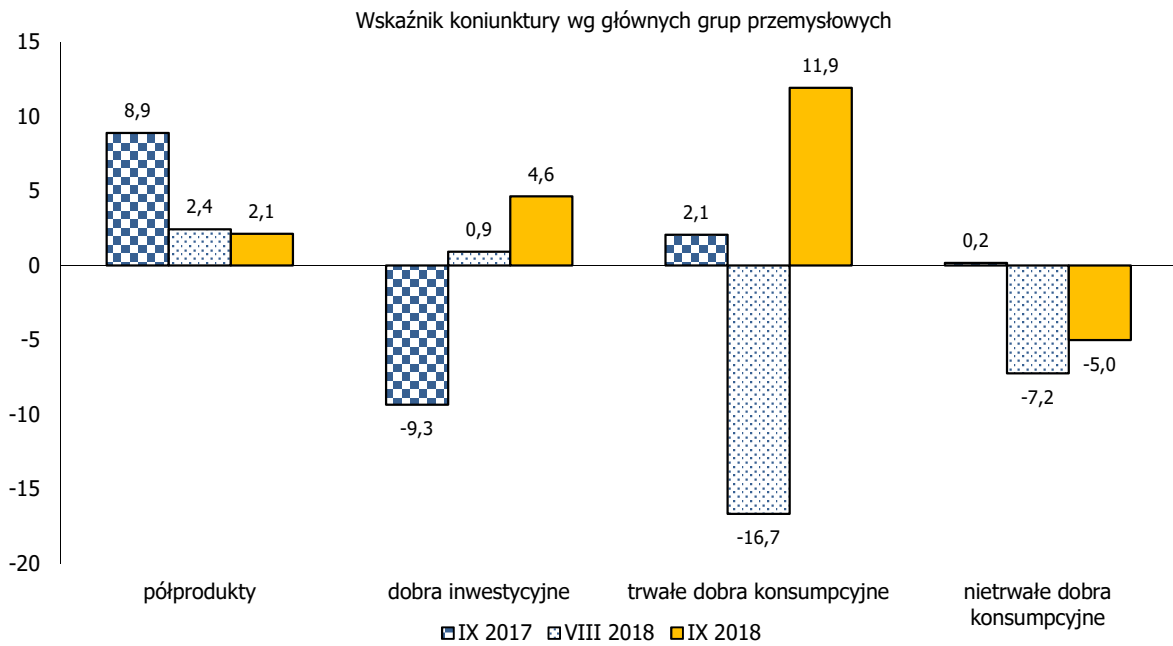
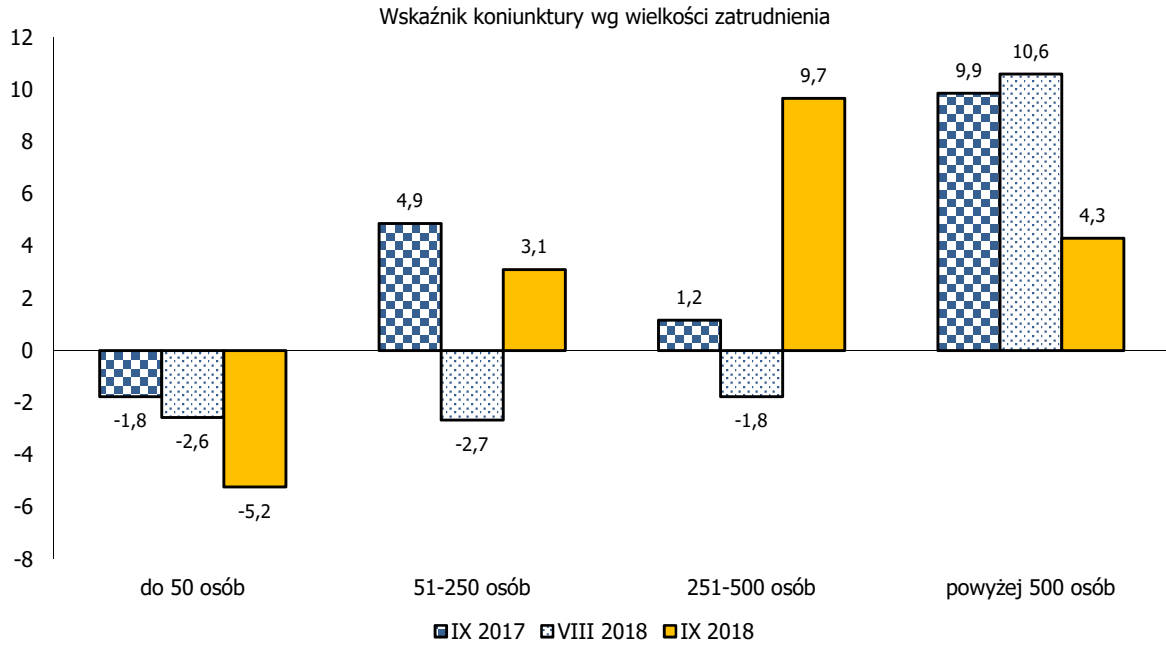
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

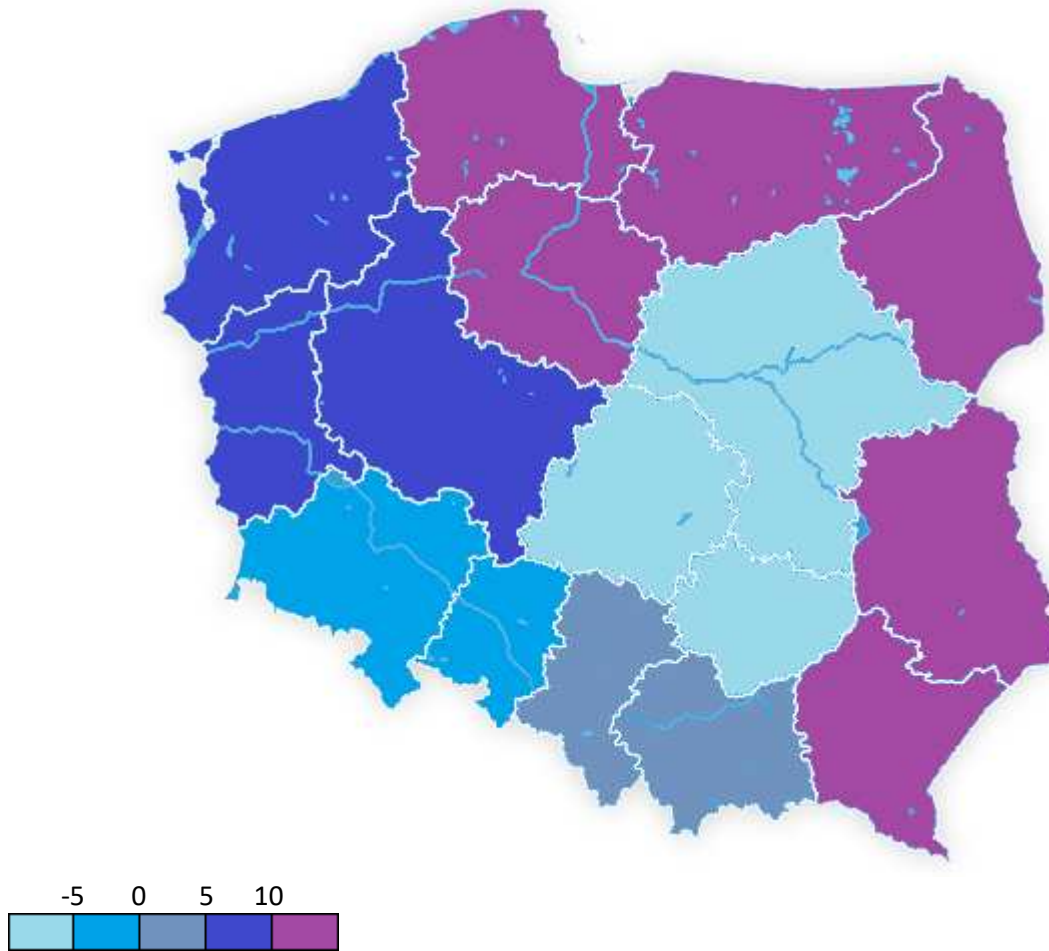

składowe salda	IX'17	V'18	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18
1. wielkość produkcji – przewidywania	7,7	4,3	5,8	-0,2	4,9	7,8
2. wielkość zamówień – stan	-1,3	0,7	-1,8	-0,9	-6,0	-4,1
3. zapasy - stan	-3,7	-4,4	0,4	-5,6	1,8	-1,2
wskaźnik koniunktury (IRGIND): (1.+2.-3.)/3	3,4	3,1	1,2	1,5	-1,0	1,6

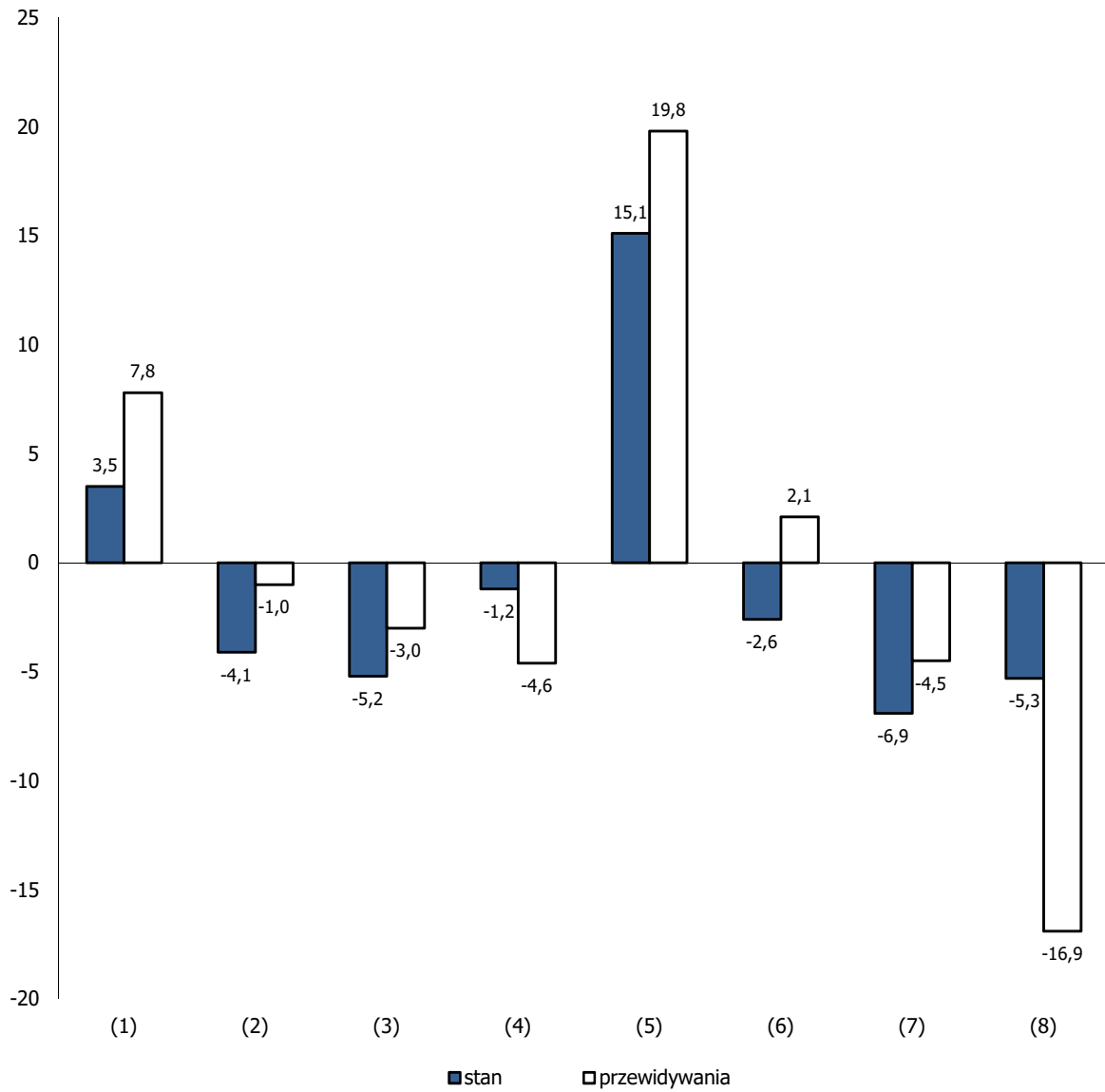

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

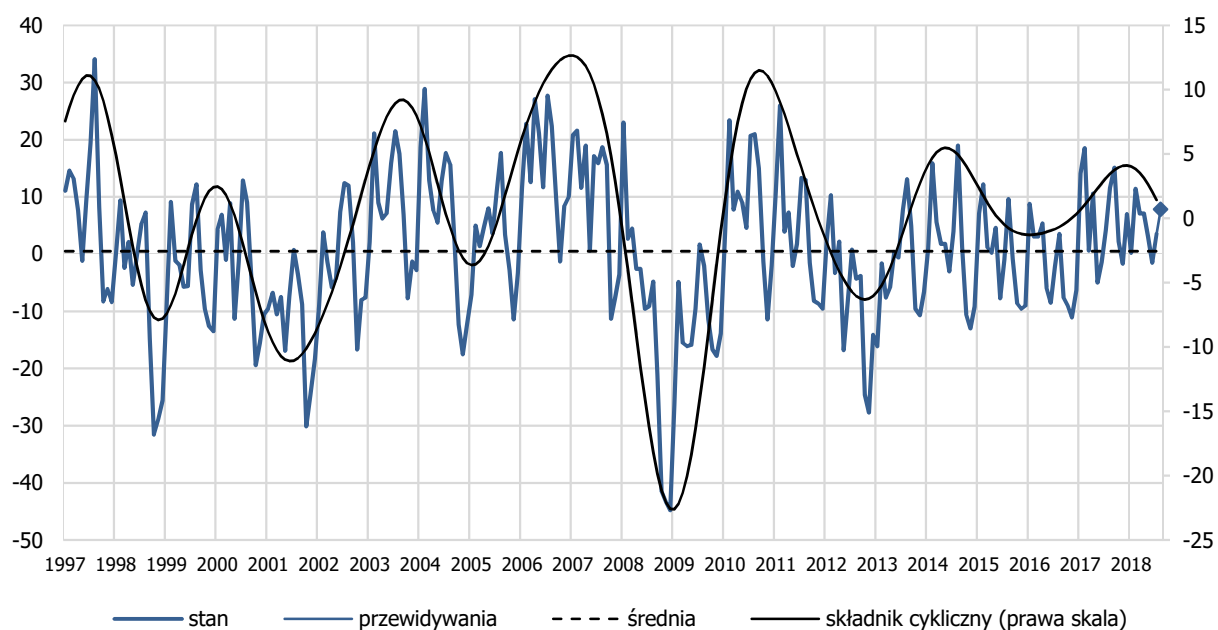
	IX'17	VIII'18	IX'18
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	5,5	13,3	0,4
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	2,2	0,0	5,5
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	-4,5	-1,0	-0,9
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	-4,9	-1,8	12,9
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	11,6	-6,5	-18,4
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	10,7	-0,3	17,0
Województwo mazowieckie	0,1	-15,4	-5,8

2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

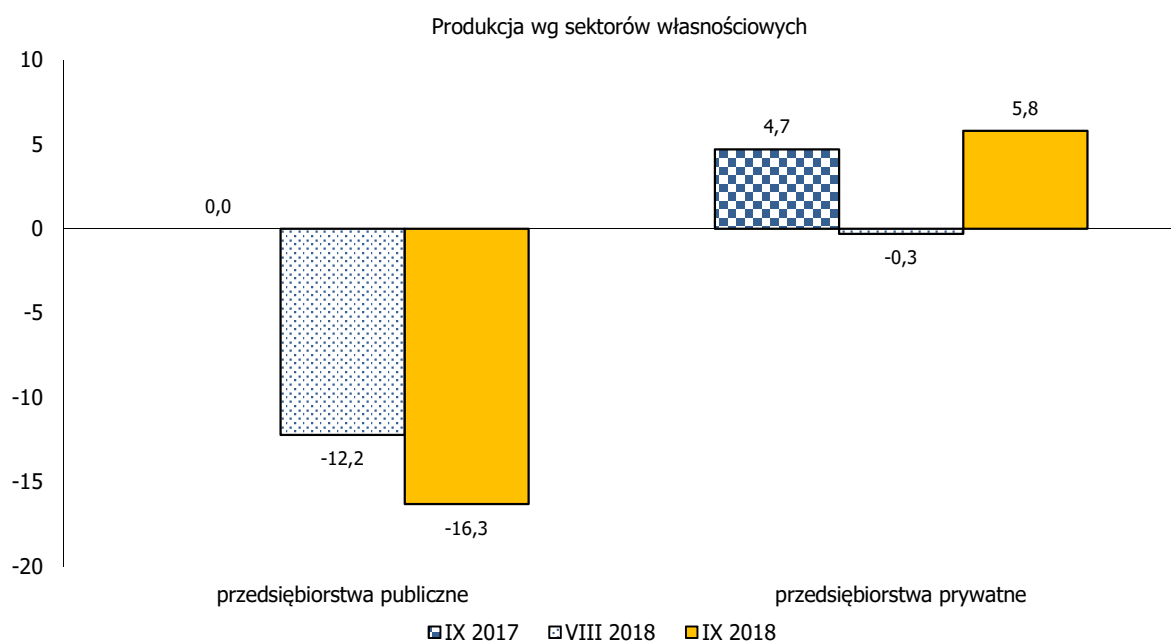
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej

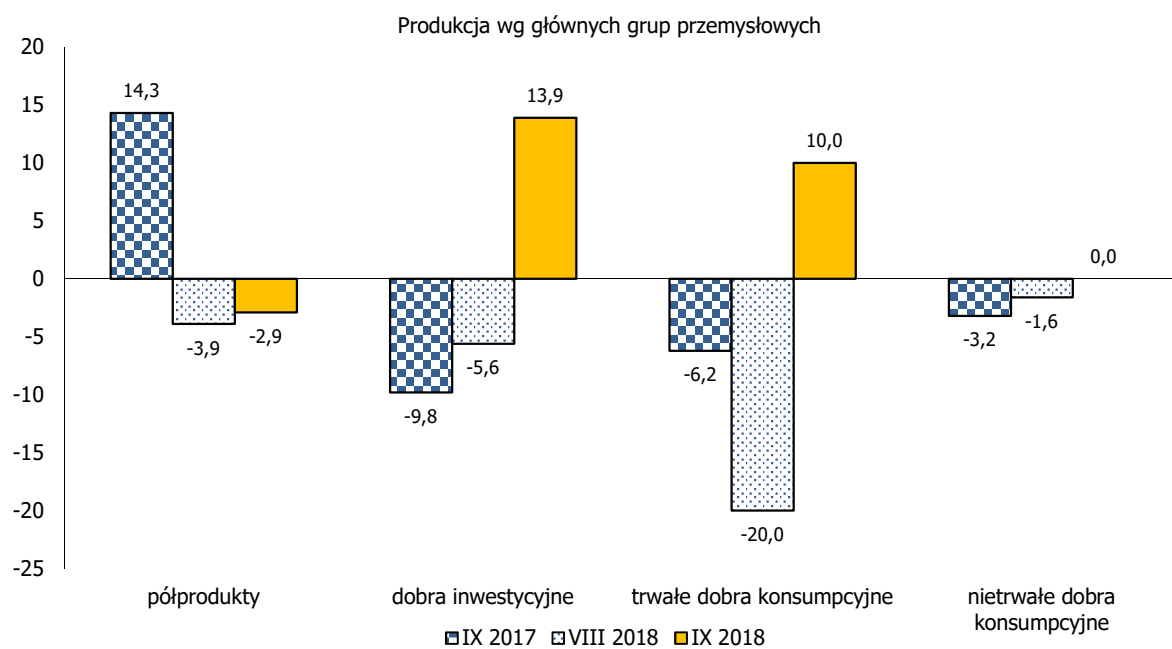
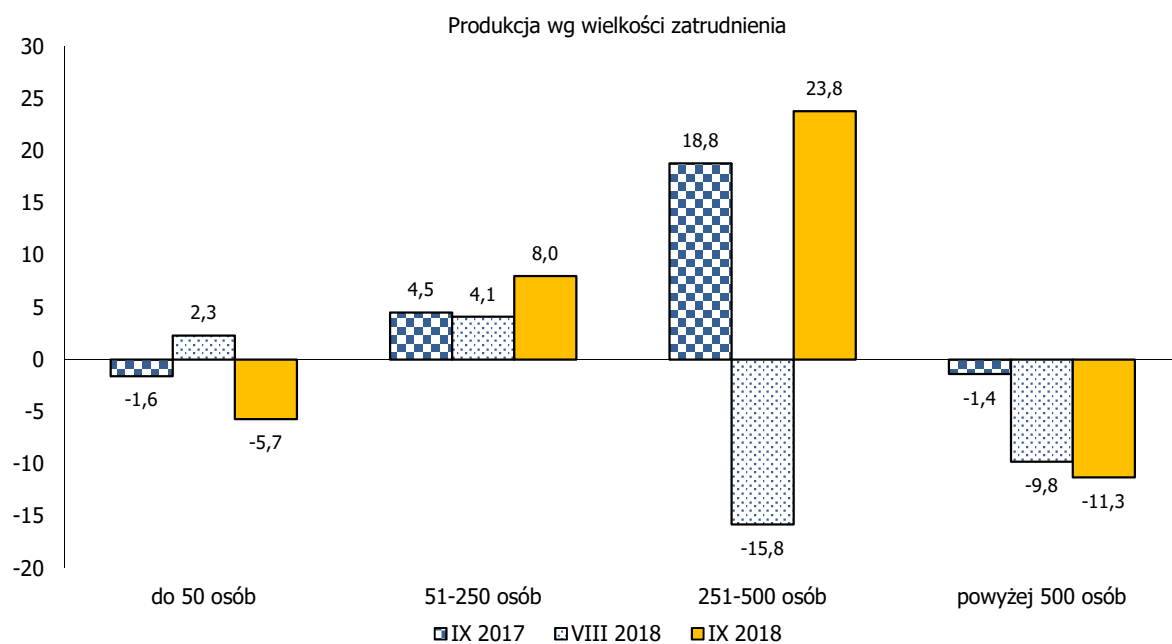
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

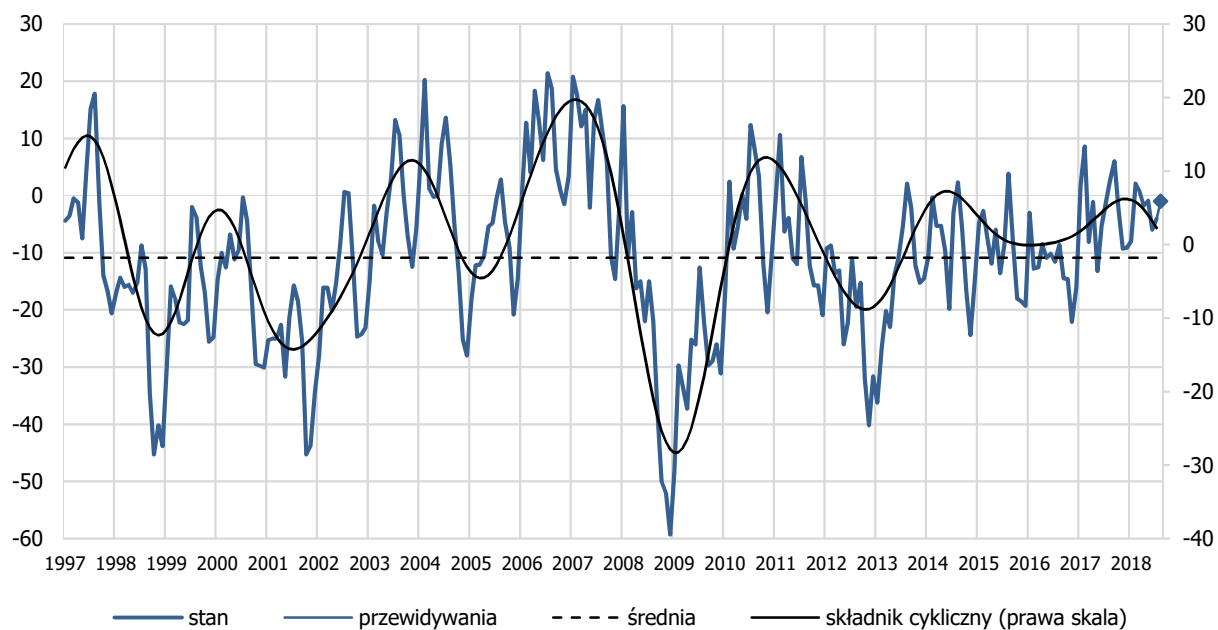

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
wzrost	23,3	26,1	24,9	20,6	26,1	27,4
brak zmiany	57,6	55,0	53,1	57,2	51,3	53,1
spadek	19,1	18,9	21,9	22,2	22,6	19,6
saldo (1.-3.)	4,2	7,1	3,0	-1,5	3,5	7,8

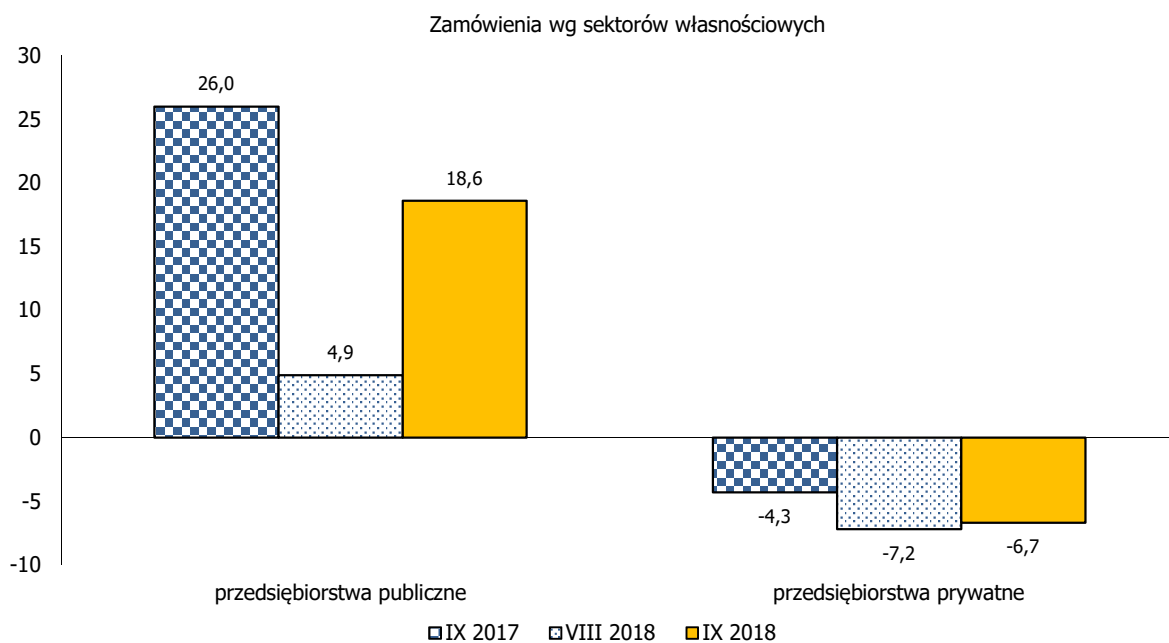

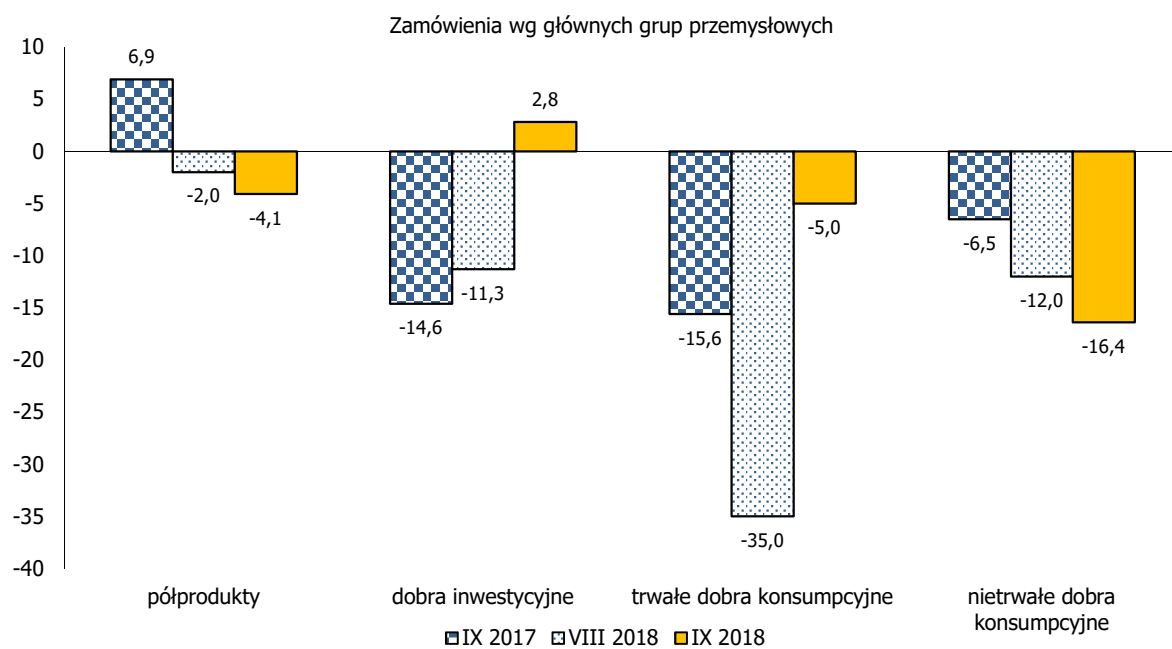
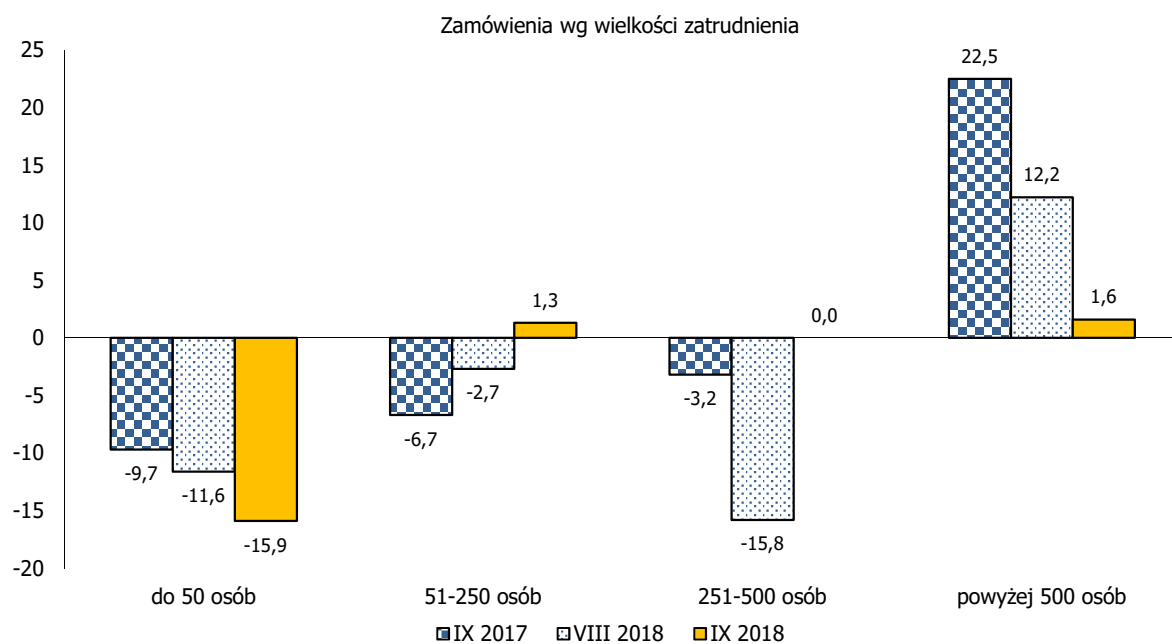

2) Zamówienia ogółem

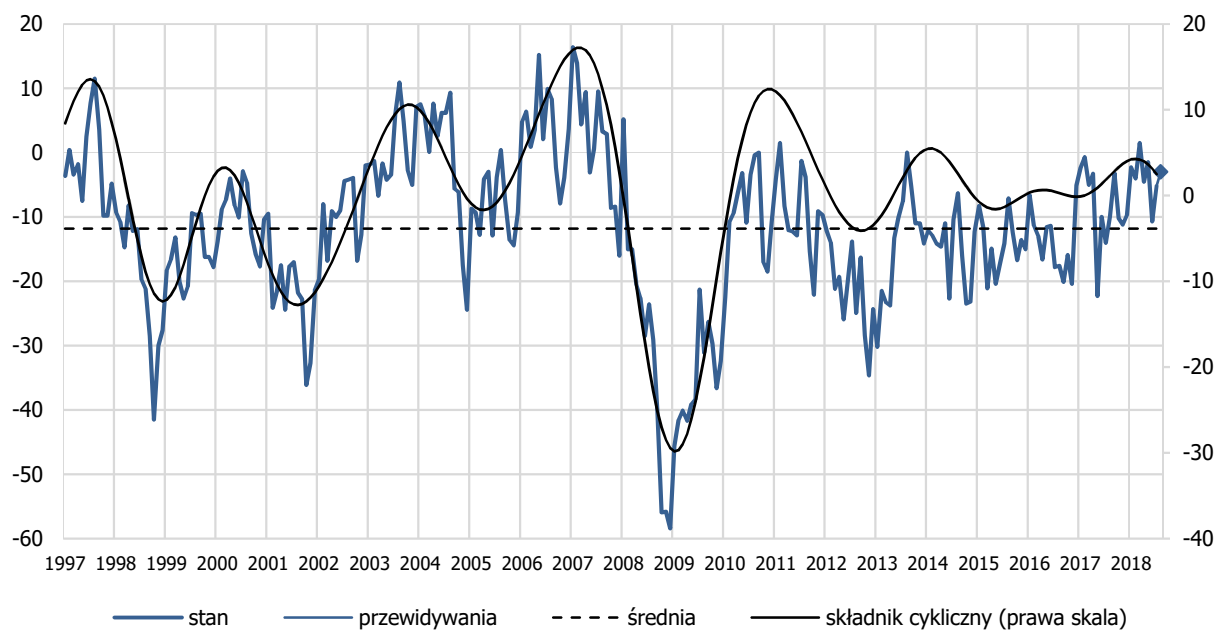

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
wzrost	22,1	21,7	22,2	21,5	21,7	20,9
brak zmiany	54,4	54,8	54,6	51,0	52,5	57,2
spadek	23,5	23,5	23,2	27,5	25,8	21,9
saldo (1.-3.)	-1,3	-1,8	-0,9	-6,0	-4,1	-1,0

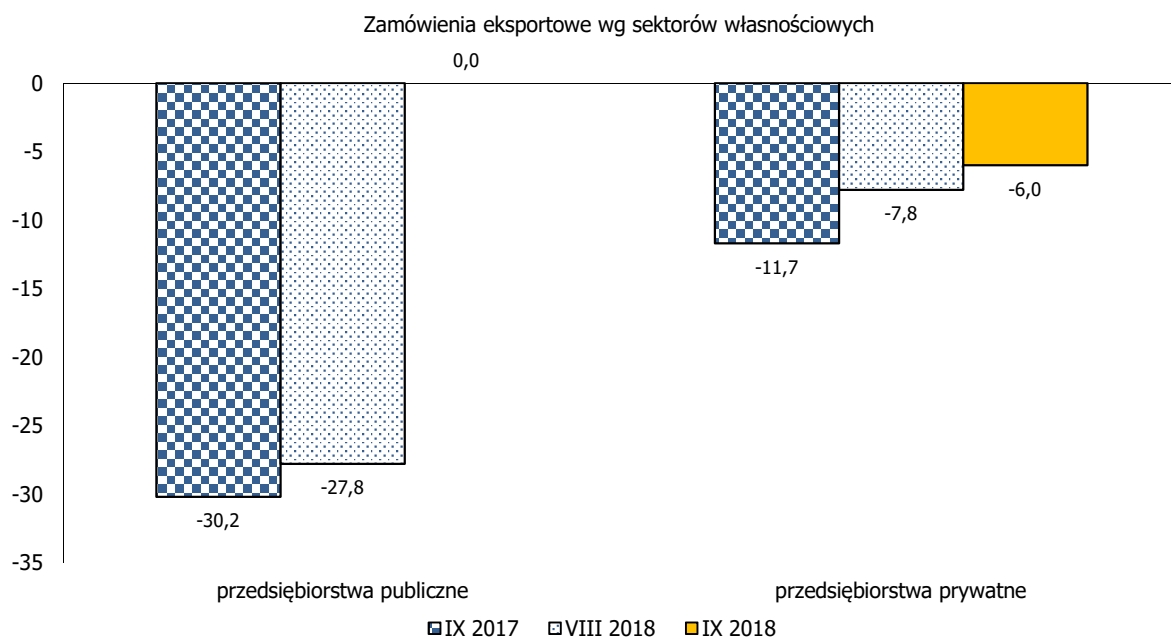

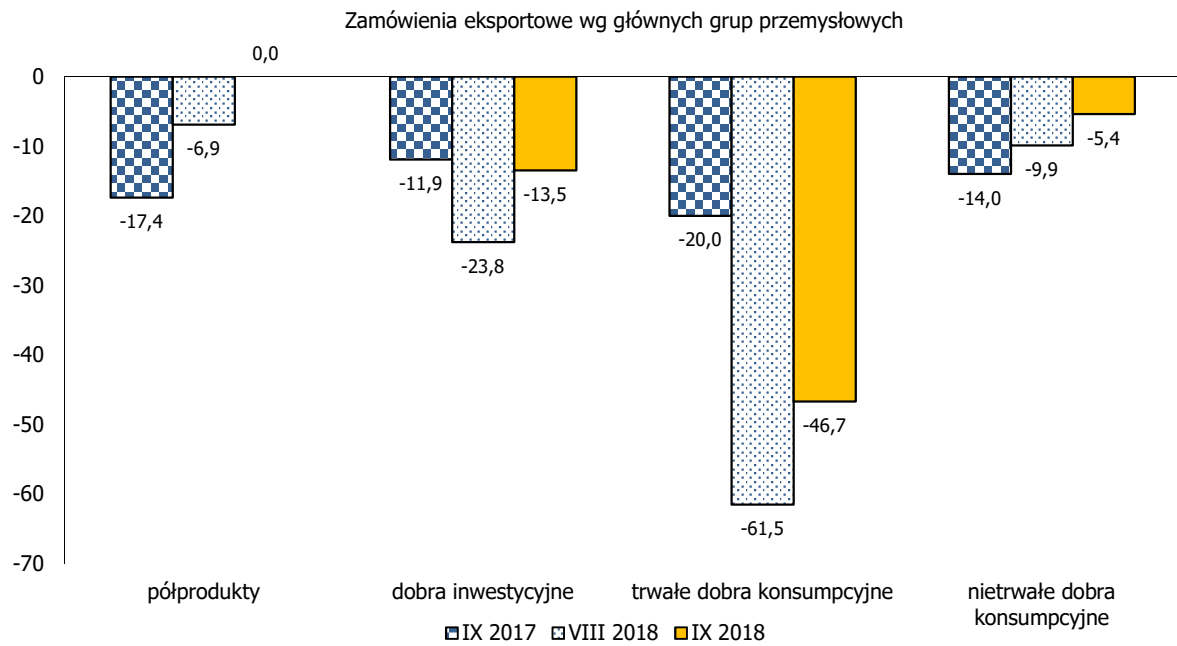
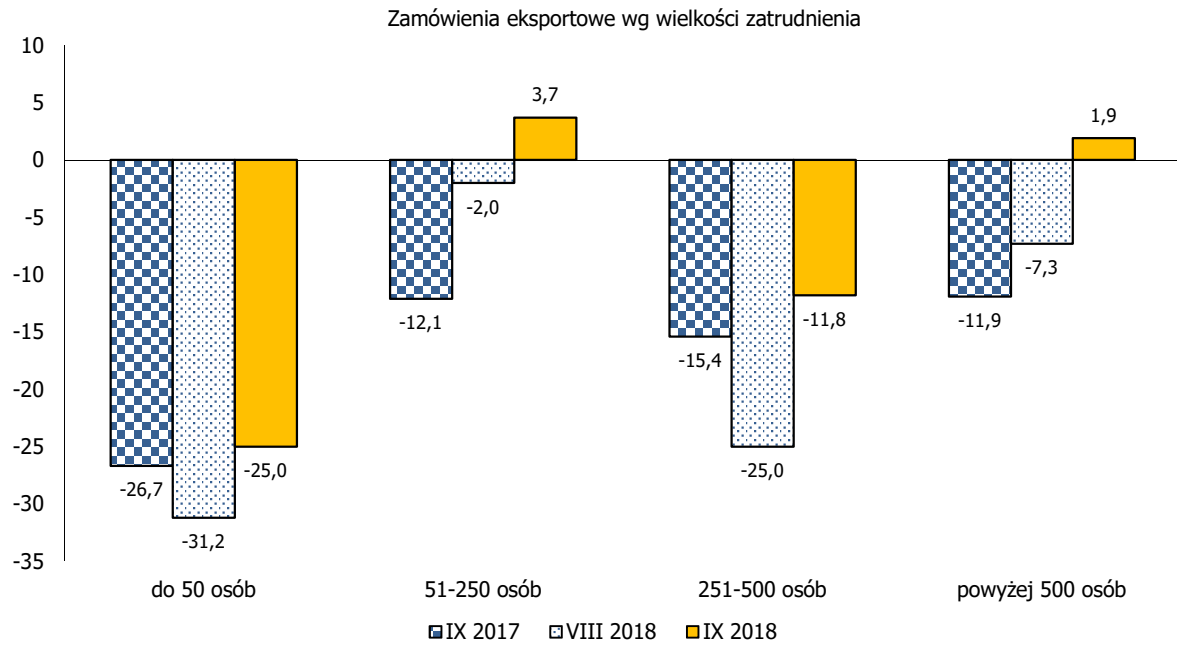

3) Zamówienia eksportowe

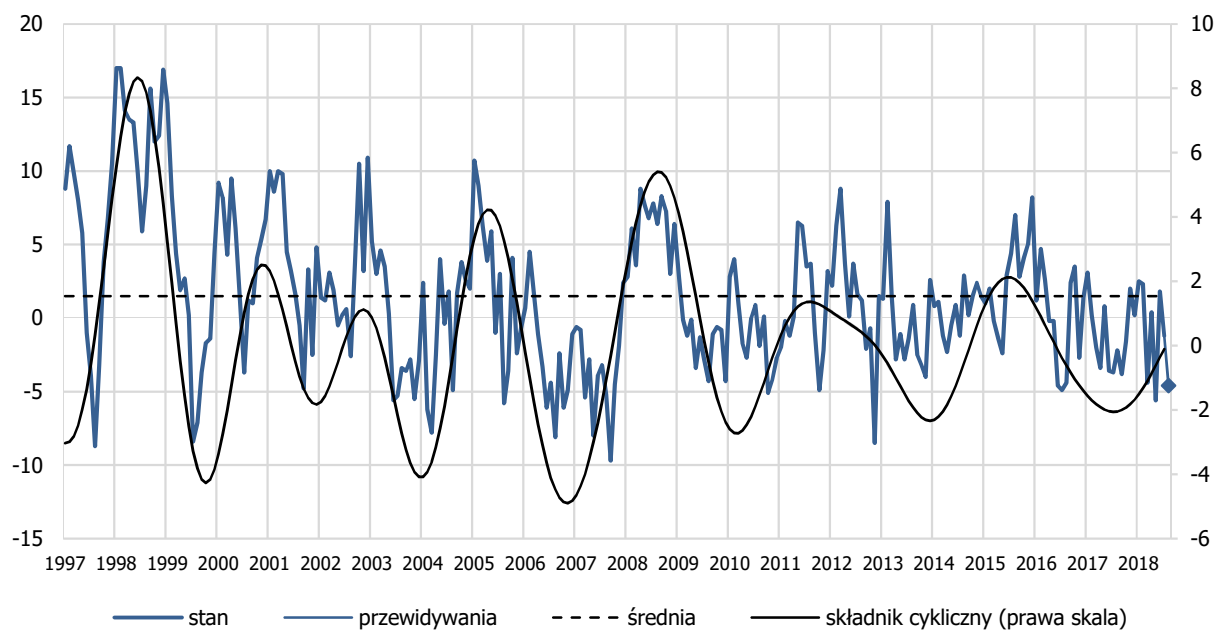

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
wzrost	13,4	18,9	25,3	21,5	16,4	19,3
brak zmiany	59,2	57,7	48,0	46,3	62,1	58,4
spadek	27,4	23,4	26,8	32,2	21,6	22,3
nie dotyczy	46,9	51,0	55,8	54,5	51,3	50,9
saldo (1.-3.)	-14,0	-4,5	-1,5	-10,7	-5,2	-3,0

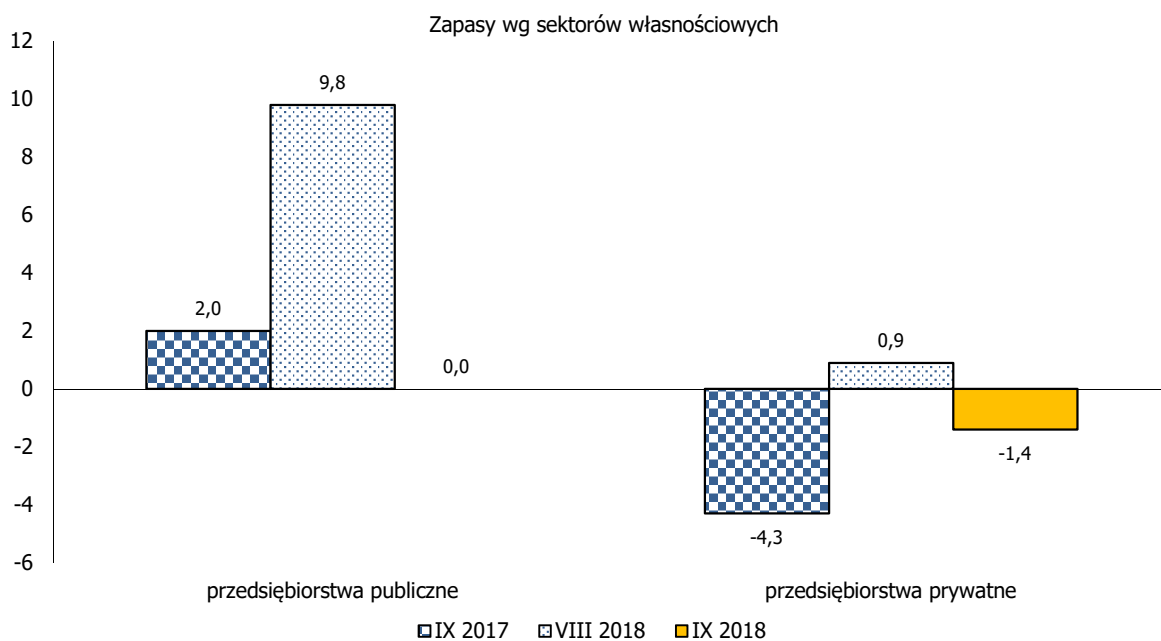

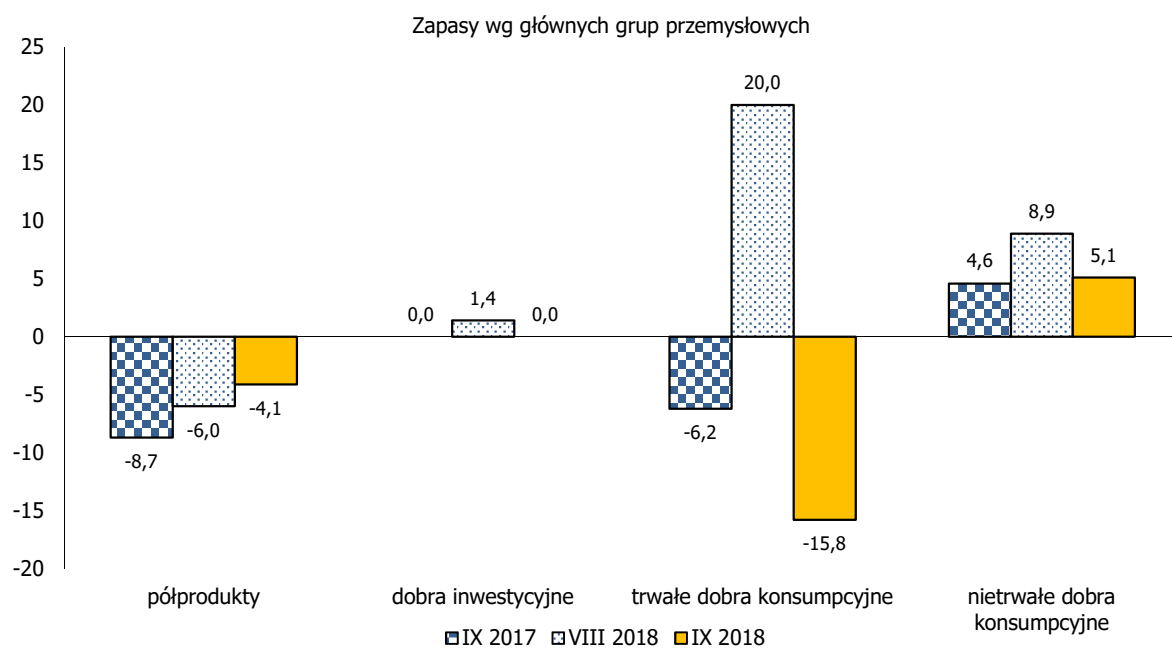
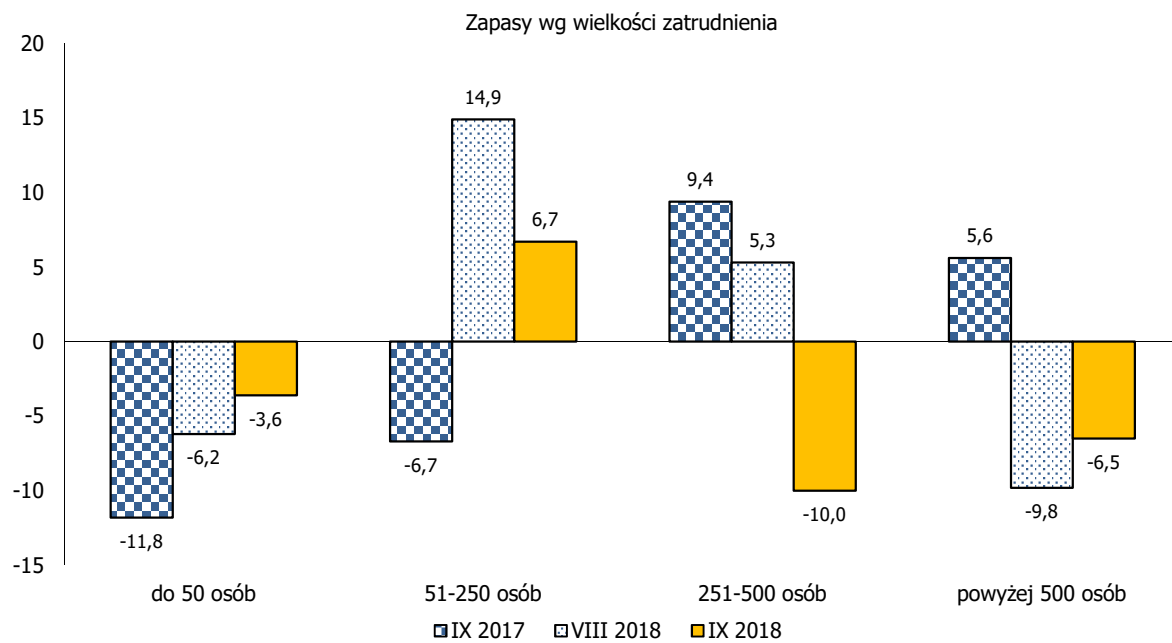

4) Zapasy

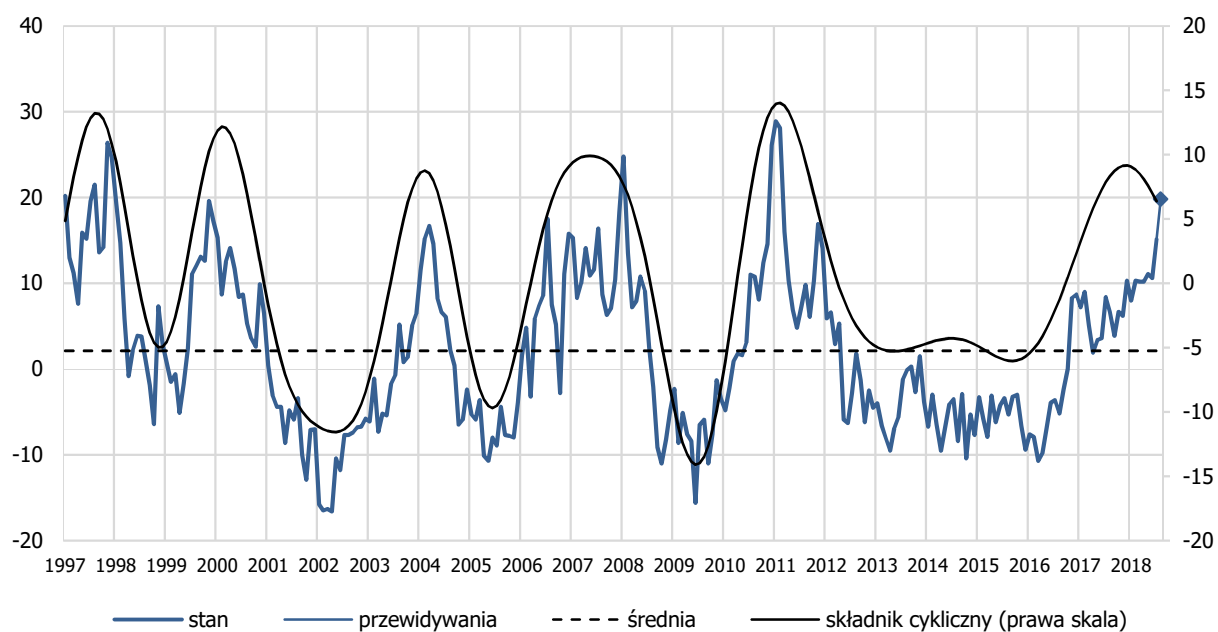

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
wzrost	11,6	18,0	12,9	17,3	10,8	8,2
brak zmiany	73,1	64,5	68,5	67,2	77,1	79,0
spadek	15,3	17,5	18,5	15,5	12,0	12,8
saldo (1.-3.)	-3,7	0,4	-5,6	1,8	-1,2	-4,6

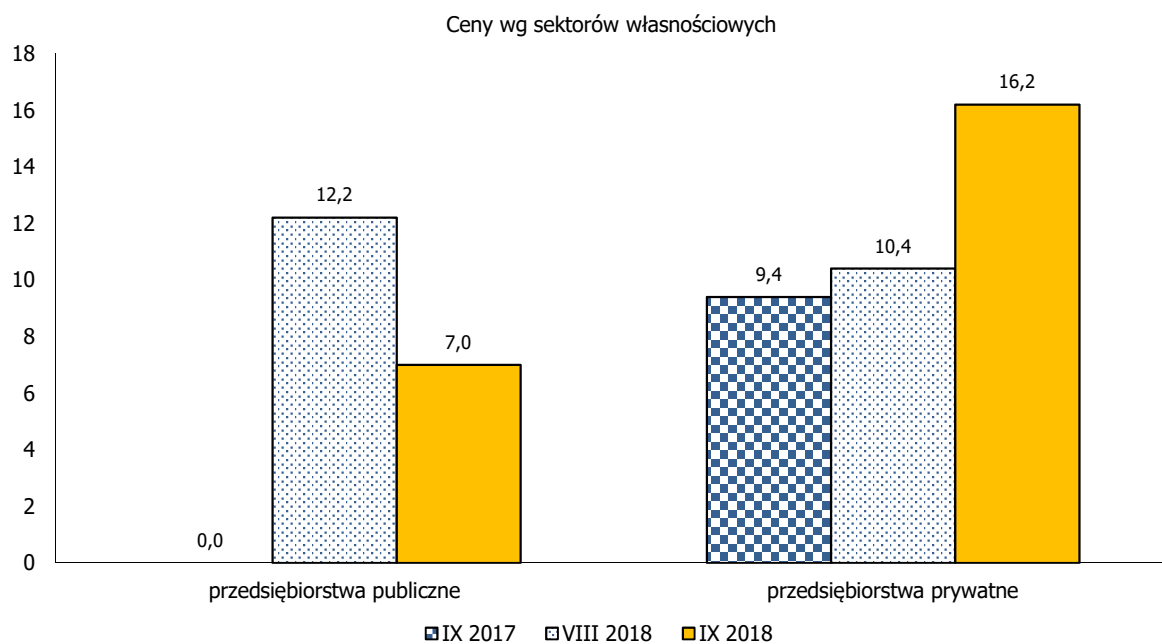

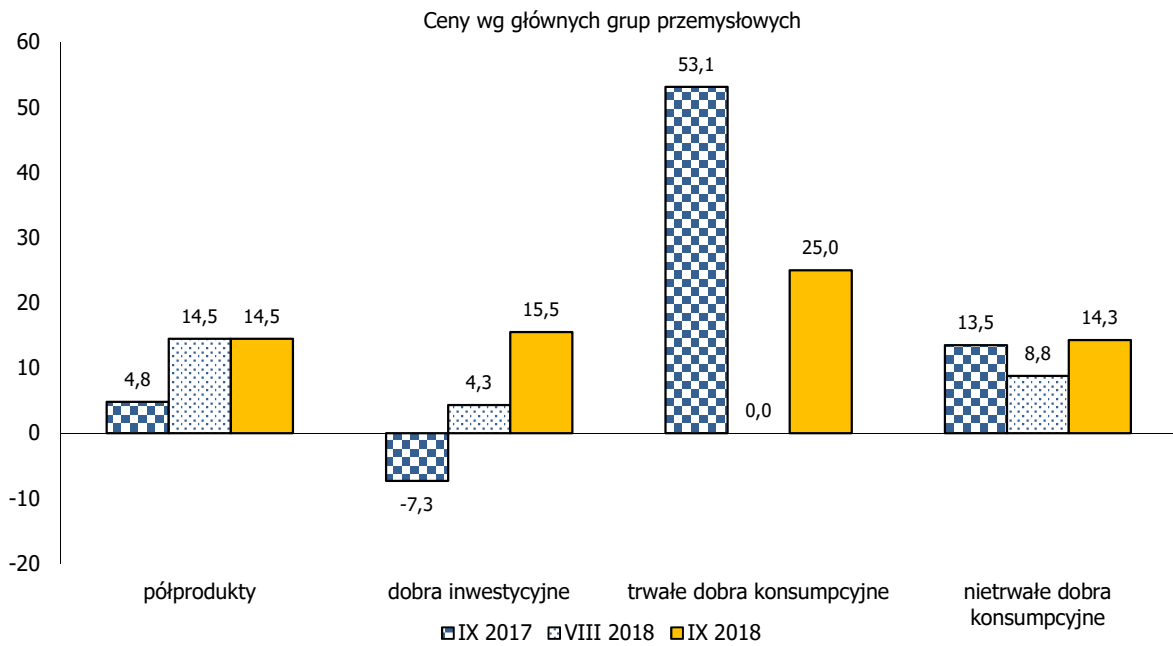
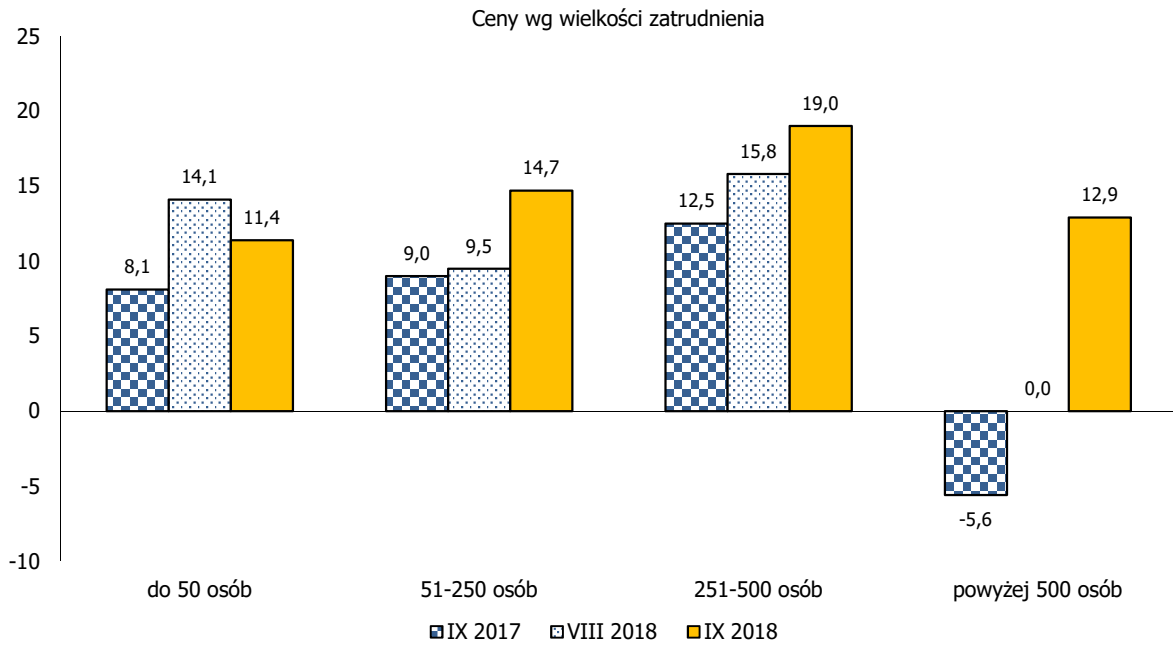

5) Ceny

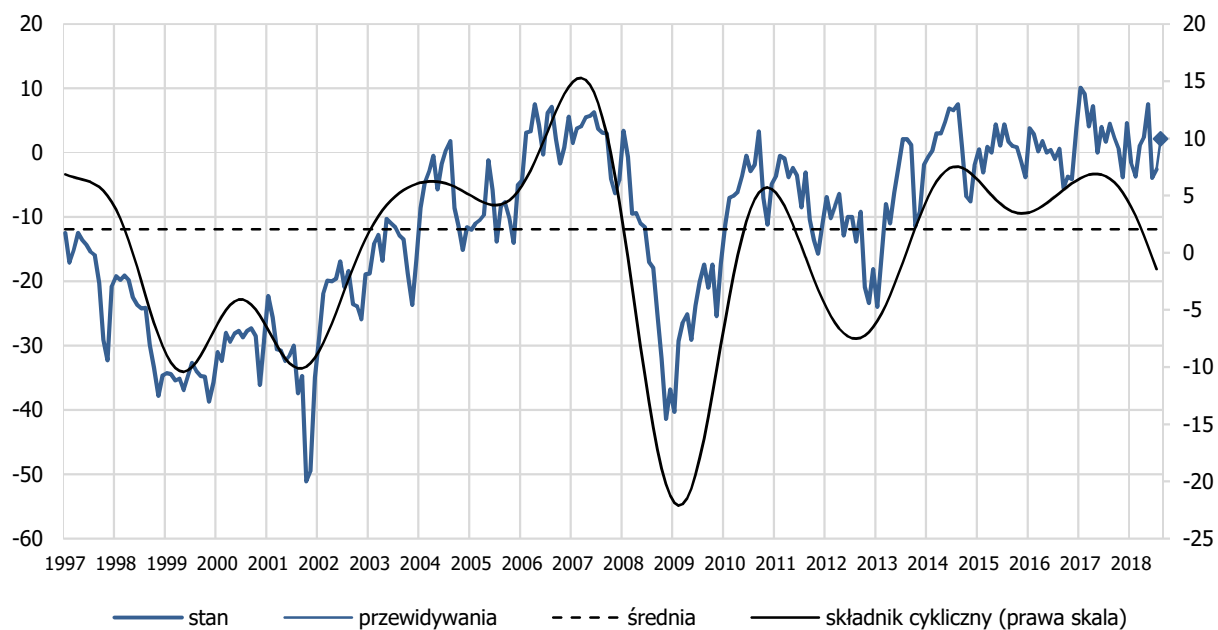

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
wzrost	15,9	18,3	14,7	15,8	21,0	22,9
brak zmiany	76,6	73,7	81,8	79,0	73,1	74,1
spadek	7,5	8,0	3,5	5,2	5,9	3,1
saldo (1.-3.)	8,4	10,2	11,1	10,6	15,1	19,8

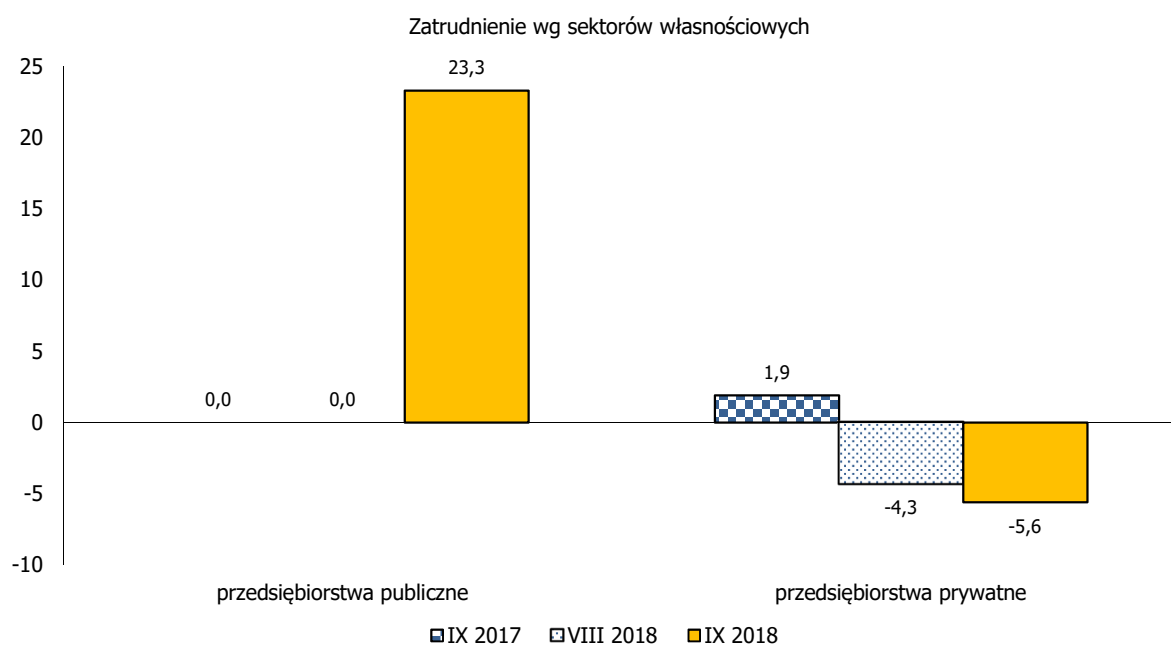

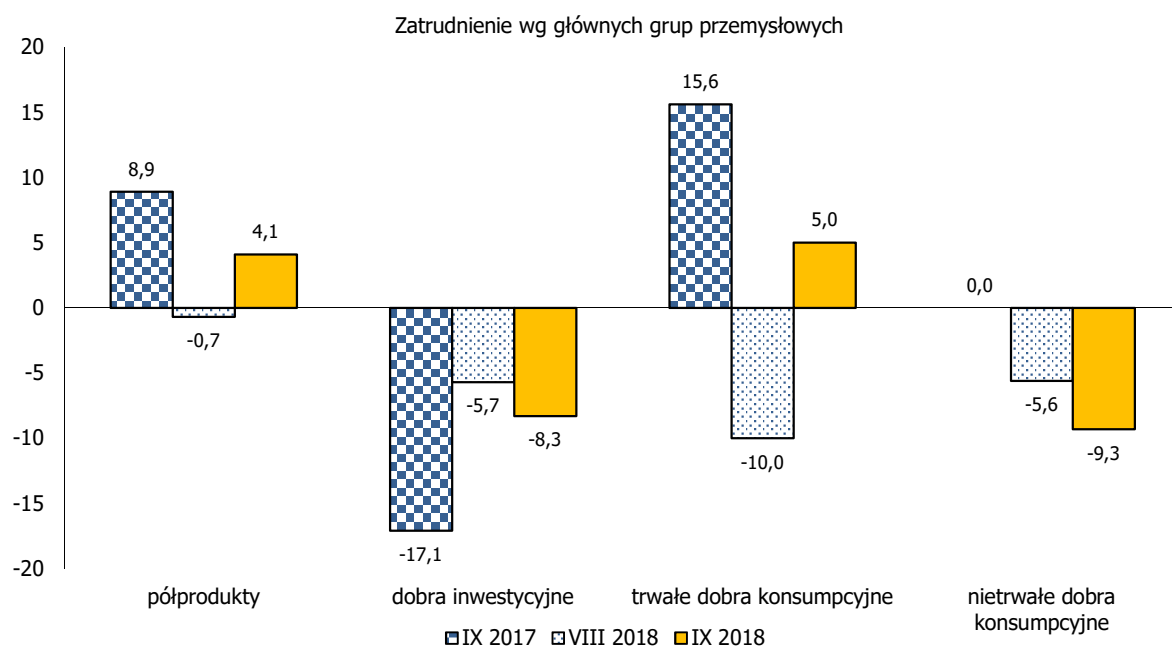
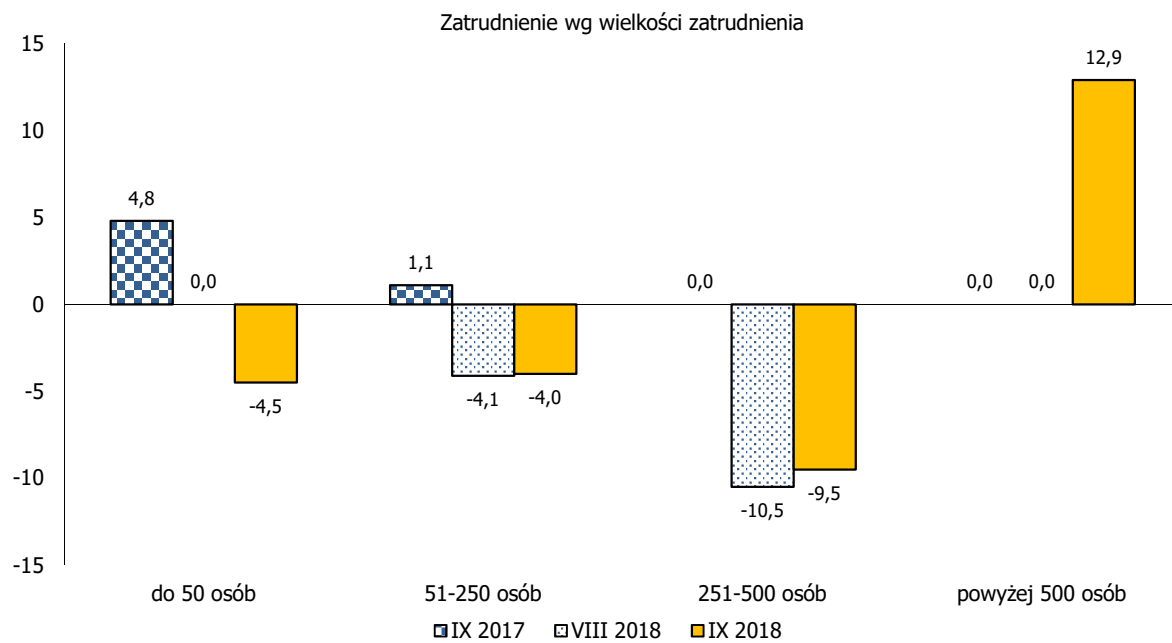

6) Zatrudnienie

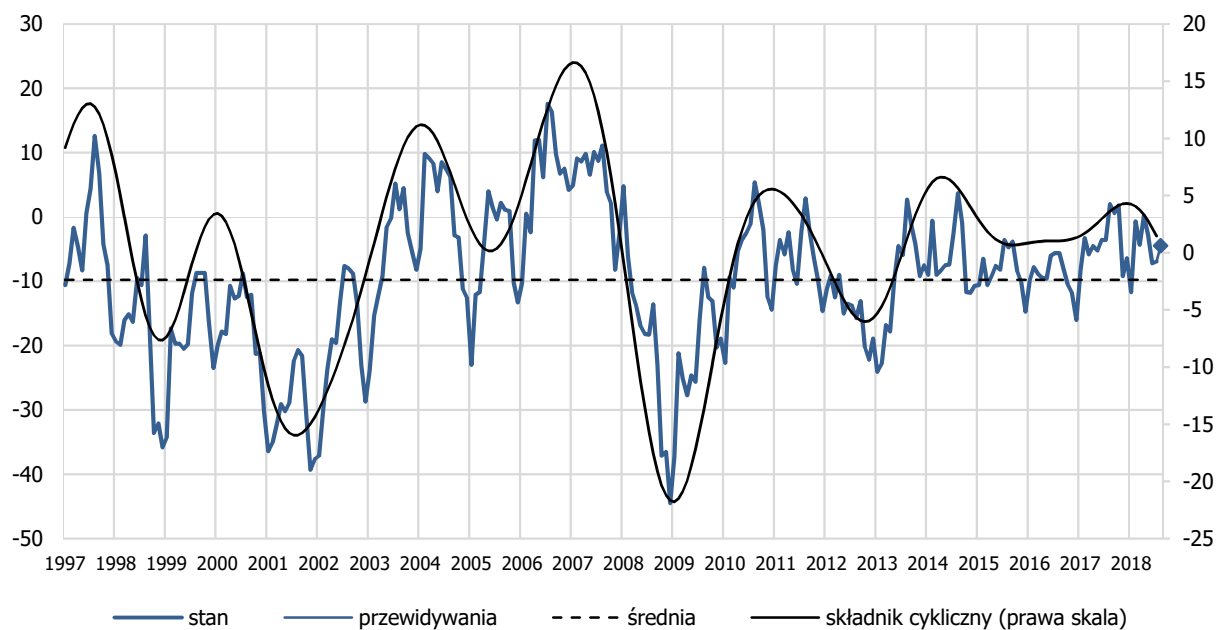

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
wzrost	16,8	17,7	19,7	10,3	12,7	14,6
brak zmiany	68,1	67,0	68,1	75,5	72,0	72,9
spadek	15,1	15,3	12,2	14,2	15,3	12,5
saldo (1.-3.)	1,7	2,4	7,5	-3,9	-2,6	2,1

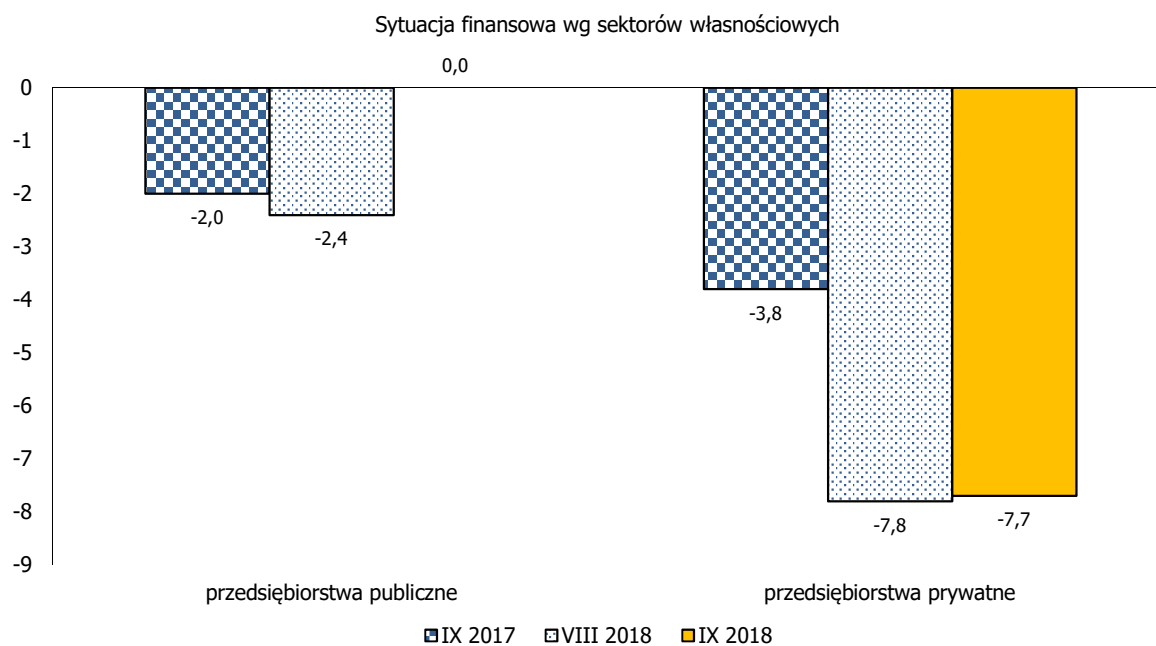

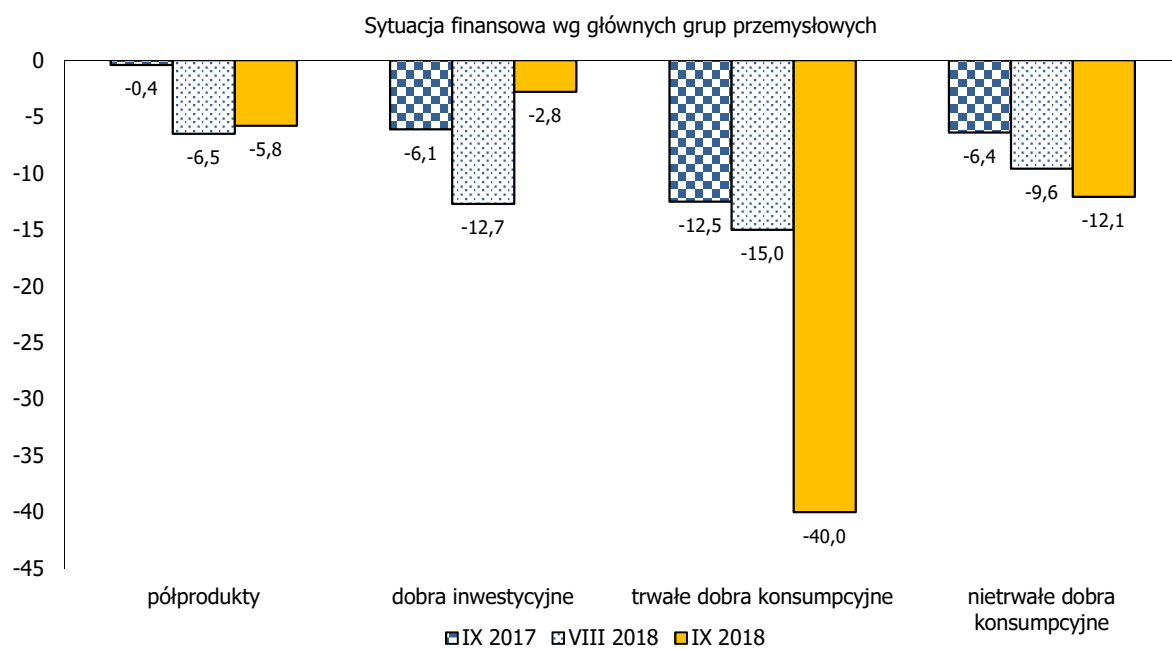
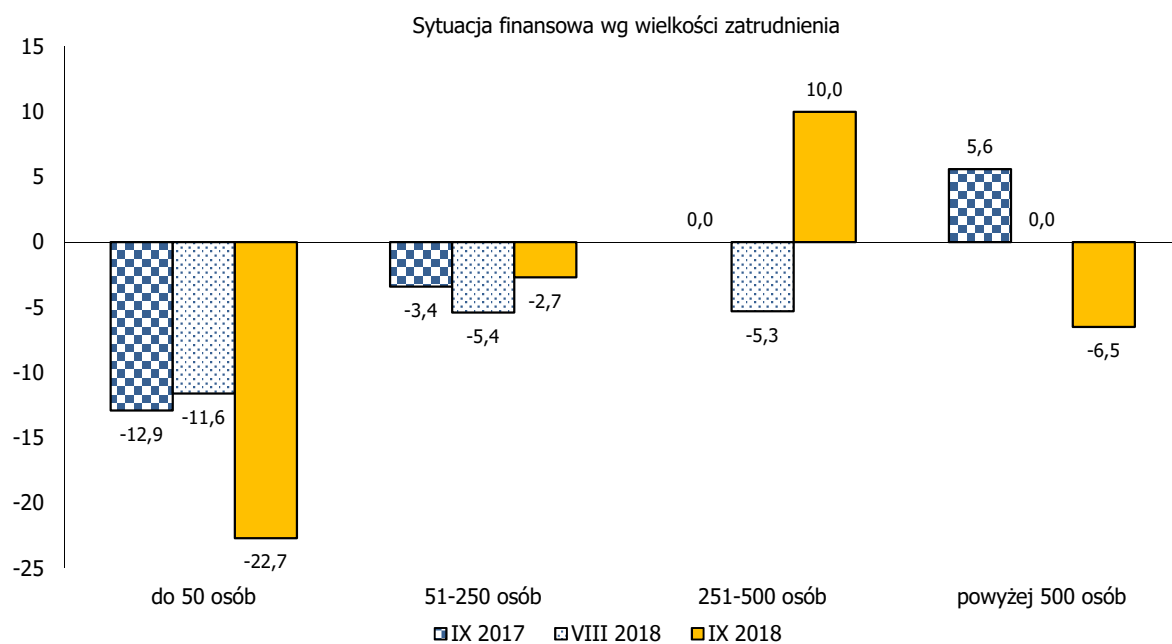

7) Sytuacja finansowa

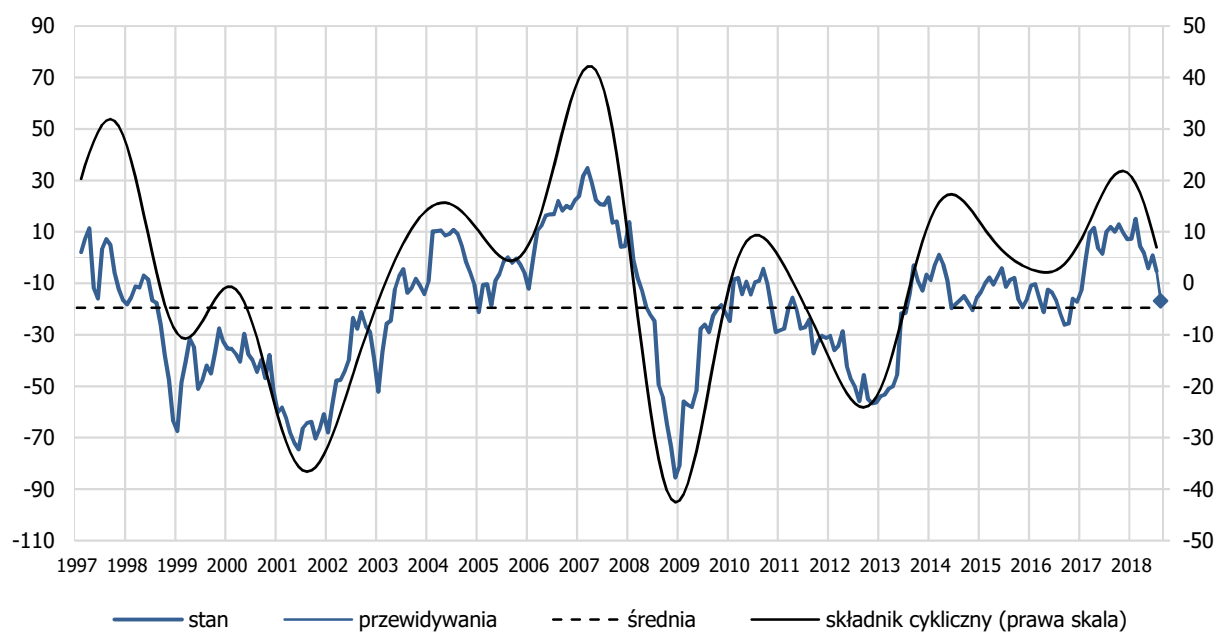

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
poprawa	14,4	16,2	14,2	12,9	12,1	12,9
brak zmiany	67,6	67,8	68,8	67,0	68,8	69,8
pogorszenie	18,0	16,0	17,0	20,1	19,0	17,4
saldo (1.-3.)	-3,6	0,2	-2,8	-7,2	-6,9	-4,5

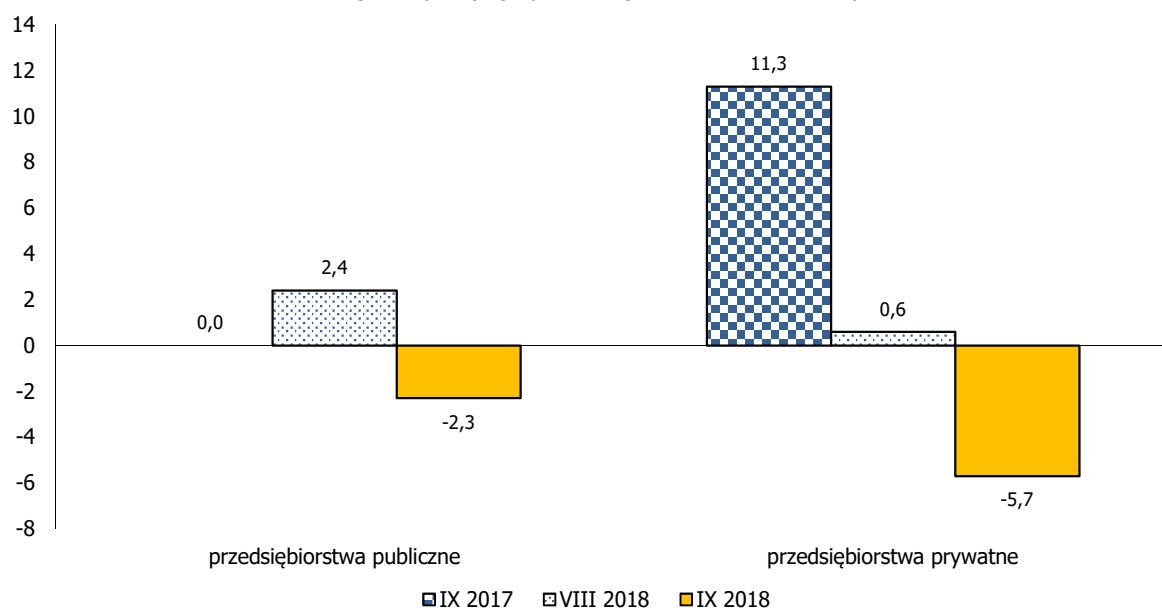

8) Ogólna sytuacja gospodarki

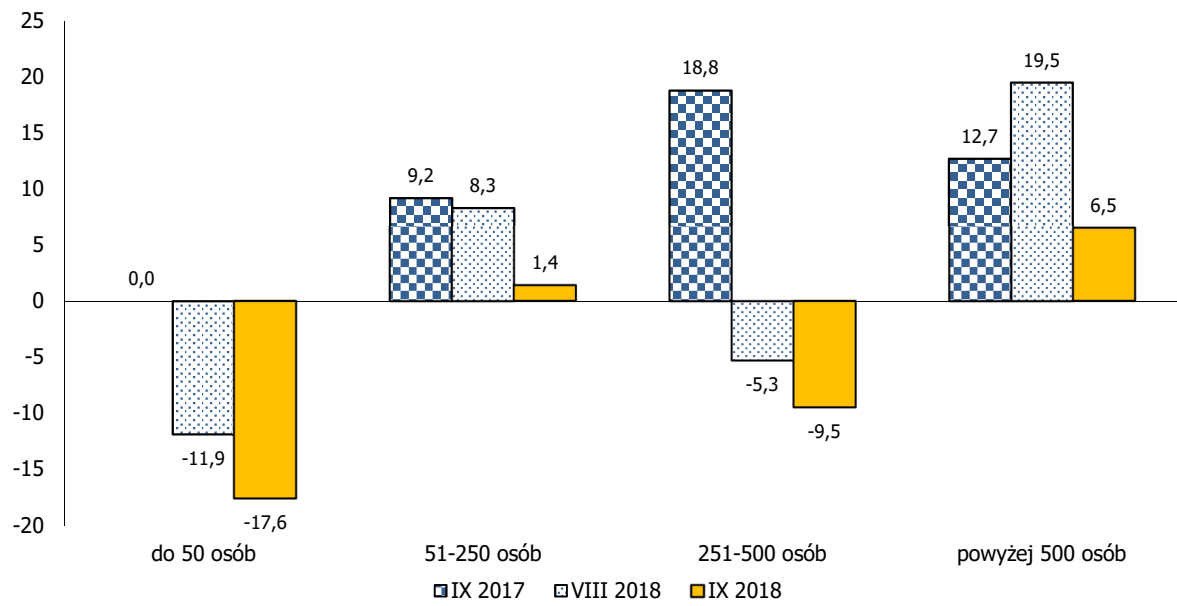

	IX'17	VI'18	VII'18	VIII'18	IX'18	przewidywania
poprawa	24,1	17,8	15,0	16,0	14,9	10,8
brak zmiany	61,9	66,1	65,8	68,8	64,8	61,4
pogorszenie	14,0	16,2	19,2	15,2	20,2	27,7
saldo (1.-3.)	10,1	1,6	-4,2	0,8	-5,3	-16,9

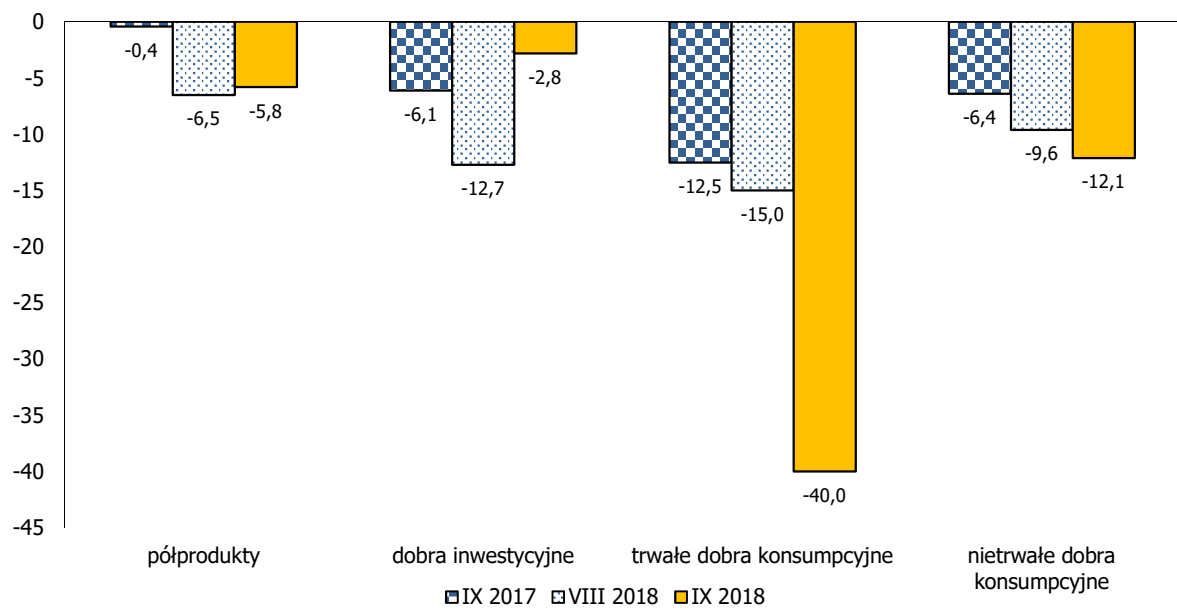
Ogólna sytuacja gospodarki wg sektorów własnościowych

Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

Sytuacja finansowa wg głównych grup przemysłowych

III. SUMMARY

The volatility of industrial confidence persists. In September, 2018 business situation in the manufacturing industry improved. The industrial confidence indicator increased by 2.6 pts to 1.6 pts, and is now 1.8 pts down from the respective last year figure. The majority of the balances monthly rose, however, the changes were lower in value than the growths recorded in August. On the annual basis it was only the balance of export orders to grow. Though firms' expectations are moderately optimistic business situation in the manufacturing industry is predicted to slow down due to negative cyclical and seasonal factors which are about to coincide over the coming months.